

Husbanken

REGION MIDT-NORGE

Nasjonale
kompetansetilskuddprosjekt
miljø og energi
2009

Prosjekttittel	Søker	Beløp	Prosjektperiode	Formålet med prosjektet
Innvilgede prosjekt				
Strategisk forskningsprogram Bærekraftig oppgradering av mellom- og etterkrigstidens boligblokker – med fokus på miljøvennlig energibruk og universell utforming	Sintef Byggforsk	3 000 000	2009/2010	Programmet er basert på en flerfaglig tilnærming og vil studere sammenhenger mellom oppgradering av boligkvaliteter som miljø og energi, universell utforming og byggeskikk, investeringskostnader og driftskostnader i eksisterende boligområder og boligbygg. Etterkrigstidens flerboligbygg utgjør et stort volum av boligmassen i norske byer og tettsteder, samtidig har denne delen av boligmassen betydelige utfordringer knyttet til oppgradering av boligkvalitet. Prosjektet fikk midler første gang i 2008.
Professor II stilling	NTNU	100 000	2009/2010	Stillingen skal bidra til undervisningen innen temaene lavenergiboliger og passivhus. Personen i denne stillingen skal ta på seg ansvaret for å ta et helhetlig grep på undervisningen innen energi og miljø, både i forhold til kurs i grunnutdanningen og som etterutdanning. Et ledd i dette vil være å utvikle en modell for regionalt baserte kompetansegivende kurs hvor både sentrale og lokale ressurser kan utnyttes. Enova og Husbanken støtter stillingen med like andeler. NTNU har også fått midler de to foregående årene.
Lavenergiboliger og kostnadseffektive systemer for vannbåren varme	Sintef Byggforsk	123 142	2009	Resttilsagn – prosjektet skal ferdigstilles i år.
Bolig ABC og building SMART	Boligprodusentene	300 000	2009/2010	Prosjektet skal utvikle undervisningsopplegg knyttet til Bolig ABC og building SMART i grunnskolen. Prosjektet er delt mellom forskningsmidler og energi og miljø midler, får totalt 600.000,-.
Kompetanseheving i byggesektoren	Lavenergi-programmet v/BNL	300 000	2009/2010	Lavenergiprogrammet skal gjennom dette prosjektet formidle kunnskap om energieffektiv bygging og viktigheten av pilotprosjekt spredd rundt i kommunene. Målguppen er byggenæringen og kommuner, og prosjektet skal blant annet samarbeide med nettverket i Fremtidens byer. Gjennom kompetanseheving i kommuner og byggebransje er målet å få en fortløpende bygging av energieffektive boliger og bygg.
En komperativ studie av energibruk i bygninger	Senter for byøkologi	650 000	2009/2010	Rikelig fokus på rimelig kraft i Norge har vært en hvilepute som har ført til lite fokus på energibruk i bygninger, mens andre europeiske land i mye større grad har hatt som mål å utvikle og ta i bruk nye fornybare energikilder og energieffektive byggemåter. Ved å avdekke institusjonelle drivkrefter og barrierer i Norge, Tyskland og Sverige er målet å bidra til økt forståelse av hvilke faktorer som påvirker utviklingen av bygningers energibruk. Resultatene fra studien skal presenteres både faglig og populærvitenskapelig for å nå ut til flere ulike typer aktører.

Linesøya Passivhus	Markør AS	300 000	2009-2011	En eksisterende bygning skal konverteres til passivhusstandard. Bygningen er en skole fra 1952 på Linesøya i Åfjord kommune. Denne skal restaureres til bolig, galleri og et verksted for design og kunst. Huset vil også bli universelt utformet. Huset vil bli et forbilde som etter ferdigstilling skal brukes til å promotere fremtidens byggeteknologi og miljøbevisst design for offentlige beslutningstakere, næringslivet og andre interesserte.
Ombygging Brundalen trygdeboliger	Boligstiftelsen for trygdeboliger	200 000	2009/2010	Boligstiftelsen for trygdeboliger skal foreta en omfattende rehabilitering av Brundalen trygdeboliger, og ønsker i den forbindelse å lage et pilotprosjekt på energieffektiv rehabilitering av store boligbygg. Det er foretatt en mulighetsstudie og det er satt et energimål for rehabiliteringen ned til passivhusnivå. Kompetansetilskuddet skal brukes til en utredning av valgte energiløsninger. Prosjektet er pilotprosjekt i SFPen til Sintef Byggforsk
BB2012	Møre og Romsdal Arkitekturforening	100 000	2009/2010	For å bidra til å skape en god arena og stimulere til og utvikle gode forbildeprosjekter når det gjelder energisparing og lavere klimautslipp har Møre og Romsdal Arkitektforening (MAF) lansert ideen om et boligutstillingsprosjekt som foreløpig har fått arbeidstittelen bb2012 (berekraftige bygg/bustader 2012). Målet er å få ferdig et utvalg prosjekter til juni 2012. Utstillingen skal omfatte både områdeutvikling og utvalgte ferdigstilte prosjekter. Kobling mellom flere fagmiljø er et virkemiddel. Nytenking på basis av ny kunnskap koblet med relevant tradisjonsbundet kunnskap er også ønskelig. Tilskuddet er til et forprosjekt.
Klimaråd underveis	Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	100 000	2009	Prosjektets hovedmål er å formidle informasjon om konkrete handlingsalternativer knyttet til den eksisterende og fremtidige klimasituasjonen for å skape engasjement og handling på alle samfunnsnivå, og som bidrar til at nasjonale og regionale klimamål blir nådd.
Brøset – planlegging og realisering av en klimanøytral bydel i Trondheim	Trondheim Kommune	500 000	2009/2010	Trondheim kommune deltar i Fremtidens byer og forskningsprosjektet "Toward carbon neutral settlements. Processes, concept development and implementation" med planlegging og realisering av et karbonnøytralt boligområde på Brøset som case. Prosjektet startet opp i 2008.
Økonomi knyttet til bygging og drift av passivhus	HiNT	100 000	2009/2010	I dette prosjektet vil man se på den totale økonomien knyttet til området barnehager og passivhus, og gjennom simuleringer forsøke å avdekke: <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke kostnader innebærer det å bygge barnehager etter passivhusnormen? Er dette mer, og evt. hvor mye mer, enn ved å følge dagens byggeforskrifter? • Hvilke kostnader og besparelser er det knyttet til drift av et passivhus kontra et tradisjonelt hus? • Hvordan blir de totale kostnadene for passivhus sett over hele byggets levetid? • Er det spesielle forhold som gjør at økonomien ved bygging etter passivhusnormen i barnehager er annerledes enn i eneboliger?
Øvre Bakklandet 56	Bernt og Heidi Martinussen	350 000	2009/2010	Byggherre Bernt og Heidi Martinussen har ambisjoner om å bygge et passivhus på Øvre Bakklandet 56. Bygget må tilpasse seg en krevende reguleringsplan i det som for Trondheim oppfattes som et svært sensitivt område. Husbanken ga i 2008 støtte til innleie av konsulenttenester og egen kompetanseheving for å sikre kvalitetssikring i planleggings- og prosjekteringsfasen. Det søkes nå om tilskudd til kvalitetssikring av byggeprosessen og evaluering av ferdig bygg.

Miljøstandardisering i BAE-næringen	Standard Norge	150 000	2009-2010	<p>Standard Norge viderefører resultatene fra nasjonalt og internasjonalt arbeid med miljøvennlige boliger til alle relevante aktører på miljøområdet innen statelig og privat sektor. I løpet av prosjektperioden vil Standard Norge sikre en interaktiv dialog med de berørte partene.</p> <p>SN/K 223 følger opp arbeidet nasjonalt og gir innspill til norske deltagere og eksperter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. På overordnet nivå - nasjonale arbeider vedr. miljøvern på BAE-området, for eksempel arbeidet med miljøoppfølgingsplaner og riving. 2. CEN/TC 350 - Sustainability of construction works. 3. CEN/TC 351 - Construction Products - Assessment of release of dangerous substances. 4. ISO/TC 59/SC 17 - Building construction - Sustainability in building construction
Livssyklus kostnader for byggverk	Standard Norge	75 000	2009-2011	Prosjektets hovedformål er revisjon av NS 3454:2000 Livssyklus kostnader for byggverk - Prinsipper og struktur.
ICO/TC 59 - Byggevirksomhet	Standard Norge	200 000	2009-2012	<p>Internasjonal deltagelse i ISO TC 59 - Building construction og underliggende komiteer:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sikrer internasjonal forankring for resultater fra sentrale norske FoU prosjekter innen blant annet bærekraft, universell utforming og digital byggeprosess (buildingSMART) -skaper viktige kontaktpunkter og nettverk for norske FoU miljø -tilfører norsk BAE næring verdifull kompetanse fra andre internasjonale fagmiljøer. <p>Tilskuddet skal gå til å drive og videreutvikle prosjekter knyttet til ISO/TC 59 og som støtte til deltakere og eksperter for prosjektene. ISO/TC 59 vil også gi bidrag til informasjonsflyt i byggeprosessen gjennom arbeidet med buildingSMART.</p>
Tilstandsanalyse av byggverk	Standard Norge	50 000	2009-2010	Prosjektets hovedformål er revisjon av NS 3424 Tilstandsanalyse for byggverk. Innhold og gjennomføring og veileder til denne samt utarbeidelse av underliggende ny norsk standard for bolig.
Ferdigstilling av Norsk standard for passivhus og lavenergiboliger	Standard Norge	18 000	2009/2010	Slutføring av prosjektet "Norsk Standard for passivhus og lavenergiboliger" hvor formålet er å utvikle en Norsk Standard for sertifisering av lavenergiboliger og passivhus. Standarden skal inneholde definerte krav til energibehov, beregningskriterier, kriterier for sertifisering og krav til dokumentasjon.
Totalt:		6 493 000		